

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2022 թվականի
սեպտեմբերի 29-ի N 1520 - Ն որոշման

Տ Ա Ր Ե Կ Ա Ն Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ԷԿՈԸԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՄԱՆ, ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ, ՎԵՐԱՐՏԱԴՐՄԱՆ ԵՎ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ
2023 ԹՎԱԿԱՆԻ

NN ը/կ	Միջոցառման անվանումը	Հանձնարարականի կա- տարվելիք աշխատանքների և միջոցառումների համառոտ նկարագիրը	Կատարման պատասխանատուն	Համակատարողը	Ժամկետը	2023 թ. ֆինանսավորման աղբյուրը և պահանջվող գումարը
1	2	3	4	5	6	7
<u>1. Կառավարման համակարգի կատարելագործում</u>						
1.1.	«Սևան ազգային պարկ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կառավարման համակարգի բարելավում	1) «Սևան» ազգային պարկ»-ի ռեկրեացիոն գոտում հանրային լողափի կազմակերպում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա Սևանա լճի պահպա- նության փորձագիտա- կան հանձնաժողով	2023 թ. և շարունա- կական	Պետական բյուջեի միջոցների և օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին

		<p>2) «Սևան» ազգային պարկ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կարողությունների զարգացում (մասնավորապես, տարեկան անտառայլանավորման, հատատեղերի հատկացման տեղորոշման), մասնագիտական ունակությունների կատարելագործում</p> <p>3) Սևանա լճի առափնյա տարածքում գտնվող շուրջ 2400 հանգստի, սննդի (300 մշտական գործող) օբյեկտների կոյուղու և կենցաղային հոսքաջրերի կենսաքանակական մաքրման կայանների կառուցում և շահագործում համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թվականի մարտի 23-ի N 397-Ն որոշման</p>	<p>ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն</p> <p>Օբյեկտները շահագործող տնտեսավարողներ</p>	<p>ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն</p> <p>Բնապահպանական և ընդերքի տեսչական մարմին</p>	<p>2023 թ.</p> <p>2023 թ. շարունակական</p>	<p>Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին</p> <p>Օբյեկտները շահագործող տնտեսավարողների միջոցների հաշվին</p>
--	--	---	---	--	--	--

2. Սևանա լճի ջրահավաք ավազանի քննապահպանական և քնօգտագործման գործառույթների կատարելագործման միջոցառումներ

2.1.	Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանի մոնիթորինգի իրականացում	1) Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանի գետերի ջրերի աղտոտվածության, այդ թվում՝ ռադիոակտիվ	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ. և շարունակական	«Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» պետական ոչ առևտրային
------	--	--	------------------------------------	--	------------------------	--

		<p>աղտոտվածության մոնիթորինգի իրականացում, միջոցառումների մշակում</p> <p>2) Սևանա լճում և դրա ջրահավաք ավազանում հիդրոկենսաբանական և հիդրոօդերևութաբանական մոնիթորինգի իրականացում</p> <p>3) Սևանա լճի ջրահավաք ավազանում ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի իրականացում</p>		<p>ՀՀ Գեոարքունիքի մարզպետարան</p>	<p>կազմակերպության կողմից կատարվող պետական նշանակության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատում և մոնիթորինգ» ծրագրի «Հիդրոօդերևութաբանություն, շրջակա միջավայրի մոնիթորինգ և տեղեկատվության ապահովում» միջոցառման շրջանակներում և ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի կողմից 2023 թ. ընթացքում կատարման ենթակա պետական նշանակության աշխատանքների ծրագրին համապատասխան</p>
--	--	--	--	------------------------------------	---

2.2.	Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանի տեղեկատվական համակարգի ստեղծում	Սևանա լճի և ջրահավաք ավազանի տեղեկատվական համակարգի ստեղծման տեխնիկական առաջադրանքի մշակում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ ԳԱԱ Սևանա լճի պահպանության փորձագիտական հանձնաժողով Կադաստրի կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.3.	Սևանա լճից ռոտզման սեզոնին ջրի արդյունավետ օգտագործման նպատակով մարզերում, համայնքներում և Սևանա լճի հարակից համայնքներում ջրախնայող տեխնոլոգիաների օգտագործում	Կլիմայի փոփոխության հետևանքով սակավաջրության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման նպատակով մարզերում, համայնքներում և Սևանա լճի հարակից համայնքներում ջրախնայող տեխնոլոգիաների օգտագործումը (կաթիլային ռոտզման ցանցի ներդրմամբ) հնարավորություն կտա սակավ և սահմանափակ քանակությամբ ջրային ռեսուրսներով իրականացնել արդյունավետ ռոտզում՝ հնարավորինս նվազեցնելով Սևանա լճից ռոտզման նպատակով ջրի բացթողումը	ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն	ՀՀ Գեղարքունիքի, Կոտայքի, Արարատի Արագածոտնի մարզպետարաններ	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.4.	Որոտան-Արփա-Սևան հիդրոհանգույցի սպասարկման, շահագործման ու	Արփա-Սևան հիդրոտեխնիկական կառույցի շահագործում և պահպանում	ՀՀ տարածքային կառավարման և		2023 թ. և շարունակական	Արփա-Սևան թունելի պահպանման և շահագործման նպատակով

	պահպանման աշխատանքների իրականացում	օրենսդրությամբ սահմանված նորմերի համաձայն	ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե			պահպանման ծախսերի համար հատկացվում է 205,800.0 հազ. դրամ:
2.5.	Ցանցավանդակային ձկնաբուծական տնտեսության ազդեցության գնահատում Սևանա լճի էկոհամակարգի վրա	Ցանցավանդակային ձկնաբուծական տնտեսության գործունեության հետևանքով կենսածին տարրերի (ֆոսֆոր, ազոտ) քանակի հաշվարկում և գնահատում ազդեցությունը Սևանա լճի էկոհամակարգի վրա	Սևանի իշխանի պաշարների վերականգնման և ձկնաբուծության զարգացման հիմնադրամ (համաձայնությամբ) ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ.	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.6.	Սևանա լճի շրջակայքում ջրածածկ և ջրածածկման ենթակա տարածքներում անտառմաքրում (155 հա)	Սևանա լճի շրջակայքում ջրածածկ և ջրածածկման ենթակա տարածքներում աշխատանքների իրականացում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ «Սևանա լճի ջրածածկ անտառտնկարկների մաքրում» միջոցառում՝ 118,163.2 հազ. դրամ
2.7.	Սևանա լճի շրջակայքում նոր անտառաշերտի հիմնում	Սևանա լճի շրջակայքում 5 հեկտար անտառաշերտի հիմնում «Սևան» ազգային պարկ» ՊՈԱԿ-ի ուժերով	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին

2.8.	Սևանա լճի շրջակայքում ջրածածկման ենթակա տարածքներում ջրի տակ մնացած շինությունների ու ենթակառուցվածքների մաքրման աշխատանքների իրականացում	Սևանա լճի շրջակայքում ջրածածկման ենթակա տարածքներում ջրի տակ մնացած շինությունների ու ենթակառուցվածքների ապամոնտաժում և թափոնների մաքրում 1901.5 մ բացարձակ նիշից ներքև գտնվող պետական և համայնքային նշանակության շենք-շինությունների ապամոնտաժում՝ համապատասխան ֆինանսավորման առկայության դեպքում	Ինքնակամ կառուցված շենք-շինությունների սեփականատերեր	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	2023 թ. և շարունակական	Ինքնակամ կառուցված մաքրման ենթակա շենք-շինությունների սեփականատերերի միջոցների հաշվին, տիրագուրկ շինությունների դեպքում՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.9.	Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանում ձկան և խեցգետնի պաշարների հաշվառում, օգտագործման թույլատրելի չափաքանակների սահմանում, ձվադրավայր հանդիսացող հիմնական գետերում ձկան վերարտադրման	Կենդանական ռեսուրսների, այդ թվում՝ ձկան և խեցգետնի պաշարների հաշվառում և օգտագործման թույլատրելի չափաքանակների սահմանում, ձվադրավայր հանդիսացող հիմնական գետերում ձկան վերարտադրման պայմանների ուսումնասիրում, բնական ձվադրավայրերի առկա վիճակի գնահատում, վերականգնման ուղիների մշակում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ) ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ «Սևանա լճում և դրա ջրահավաք ավազանում ձկան և խեցգետնի պաշարների հաշվառում» միջոցառման շրջանակներում՝ 15452.2 հազ. դրամ և օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին

	պայմանների ուսումնասիրում, բնական ձվադրավայրերի առկա վիճակի գնահատում					
2.10.	«Սևան» ազգային պարկի և համայնքների միջև սահմանների ճշգրտում	«Սևան» ազգային պարկի սահմանների չափագրում, կոորդինատների ճշգրտում և ամրագրում «Սևան» ազգային պարկի և հարակից համայնքների հետ խնդրահարույց տարածքների հստակեցում, համադրվող տարածքների խնդրի կարգավորում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Կադաստրի կոմիտե ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան Քաղաքաշինության կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.11.	Սևանա լճի ջրահավաք ավազանում առաջացած կեղտաջրերի մաքրում	Գյուղական առափնյա համայնքներում ժամանակակից մաքրման կայանների տեղադրում	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (համաձայնությամբ)	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն Քաղաքաշինության կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված այլ միջոցների և տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցների հաշվին
2.12.	Գավառի, Մարտունու և Վարդենիսի կեղտաջրերի մեխանիկական մաքրման կայաններում	Կենսաբանական մաքրման և տիղմի մշակման կառուցվածքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակման և	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն Քաղաքաշինության կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին

	կենսաբանական մաքրման և տիղմի մշակման կառուցվածքների շինարարության նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակում, կենսաբանական մաքրում իրականացնող կեղտաջրերի մաքրման կայանների նախագծում	շինարարության ֆինանսավորման աղբյուրի (աղբյուրների) հստակեցում, գործող մեկ կեղտաջրերի մաքրման կայանում պիլոտային ծրագրով կենսաբանական մաքրման ու տիղմի մշակման կառուցվածքների նախագծանախահաշվային փաստաթղթերի մշակում ու շինարարության իրականացում՝ համապատասխան ֆինանսավորման առկայության պարագայում	«Վեոլիա ջուր» փակ բաժնետիրական ընկերություն (համաձայնությամբ)			
2.13.	Այլընտրանքային ջրային ռեսուրսների օգտագործում, նոր ջրամբարների նախագծում, կառուցում	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Արգիճիի և Աստղաձորի ջրամբարների նախագծում, կառուցում	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն Բաղաքաշինության կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.14.	Ըստ տարեկան հաստատված առավելագույն չափաքանակի՝ Սևանա լճից ջրթողումների և ջրառների պլան-ժամանակացույցի կազմում, ներկայացում ՀՀ շրջակա միջավայրի	Հինք ընդունելով յուրաքանչյուր տարի համապատասխան ջրօգտագործողների կողմից ներկայացված հայտերը՝ կազմվում է ջրթողումների և անվերադարձ ջրառի պլան-ժամանակացույց և ներկայացվում է ՀՀ շրջակա	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ) Բաղաքաշինության կոմիտե	2023 թ. և շարունակական	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:

	նախարարություն (ապրիլ-մայիս)	միջավայրի նախարարություն (ապրիլ-մայիս)՝ N 2 աղյուսակ				
2.15.	Ջրօգտագործման պլանների մշակում և հայտերի ներկայացում ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	Ջրօգտագործման տարեկան ծրագրերի կազմում՝ ըստ կենցաղային, գյուղատնտեսական և արդյունաբերական պահանջարկի	ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության ջրային կոմիտե ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն Քաղաքաշինության կոմիտե ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն Մարզպետարաններ	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված այլ միջոցների հաշվին
2.16.	Ձկան պաշարների համալրում	Էնդեմիկ և հազվագյուտ ձկնատեսակների վերարտադրության ապահովում, մանրածկան բացթողում և սիզի ձվադրման շրջանում որսի արգելում	Սևանի իշխանի պաշարների վերականգնման և ձկնաբուծության զարգացման հիմնադրամ (համաձայնությամբ) ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ. և շարունակական	Սևանա լճում իշխանի պաշարների վերականգնման և ձկնաբուծության զարգացման համալիր ծրագրի շրջանակներում
2.17.	«Սևան» ազգային պարկի պահպանություն, պարկում գիտական ուսումնասիրությունների և անտառտնտեսական աշխատանքների	Պարկի տարածքի բնական էկոհամակարգերի, լանդշաֆտային ու կենսաբանական բազմազանության, գենոֆոնդի, բնության ժառանգության պահպանություն, վերարտադրություն, գիտական ուսումնասիրություններ և շրջակա	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա Բնապահպանական և ընդերքի տեսչական մարմին	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ «Սևան» ազգային պարկի պահպանության, պարկում գիտական ուսումնասիրությունների, անտառտնտեսական

	կատարման ծառայություններ	միջավայրի դիտանցի իրականացում		Քաղաքաշինության կոմիտե		աշխատանքների կատարում» միջոցառում 431979.4 հազ. դրամ
2.18.	Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանի կենսառեեստրների (այդ թվում՝ ձկան և խեցգետնի) արդյունահանման և արդյունագործական որսի տարեկան առավելագույն չափաքանակների և արդյունագործական որսի որակի բնութագրերի սահմանում՝ համաձայն N 1 աղյուսակի	«Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների 2023 թվականի տարեկան ծրագիրը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման (այսուհետ՝ որոշում) հաստատումից հետո՝ հիմք ընդունելով նախորդ տարվա «Սևանա լճում և դրա ջրահավաք ավազանում ձկան և խեցգետնի պաշարների հաշվառում» միջոցառման ամփոփ արդյունքները, կատարվում է լրացում որոշման «Սևանա լճում ձկան և խեցգետնի արդյունագործական որսի տարեկան առավելագույն չափաքանակները և արդյունագործական որսի որակի բնութագրերը» N 1 աղյուսակում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ.	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:

2.19.	Ջրային պաշարների հաշվառում, նոր ջրային հաշվեկշռի կազմում	1) Համալիր ուսումնասիրությունների կատարման միջոցով հաշվառել Սևանա լճի ջրահավաք ավազանի ջրային պաշարները, ջրային հաշվեկշռի հաշվարկման նոր մեթոդիկայով ճշգրտել Սևանա լճի ջրային հաշվեկշիռը 2) Լճի ծավալի փոքրացման ջերմունակության ու կլիմայական տարրերի փոփոխության հետ կապված՝ գոլորշիացման ցուցանիշների ճշգրտում	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.20.	Սևանա լճի և դրա ջրահավաք ավազանի տարածքում մարզերի և համայնքների՝ ըստ ոլորտների սոցիալ-տնտեսական զարգացման երկարաժամկետ ծրագրերի մշակում	Արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, կապի, տուրիզմի, քաղաքաշինության և բնապահպանության ոլորտների զարգացման միջոցառումների մշակում	ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարություն, ՀՀ բարձր տեխնոլոգիական արդյունաբերության նախարարություն և ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն Քաղաքաշինության կոմիտե	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետարան	2023 թ. և շարունակական	Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին
2.21.	Սևանա լճի Էկոհամակարգի վերականգնման գիտահետազոտական աշխատանքների	Էկոհամակարգի վերականգնման և կայուն օգտագործման գիտական հիմունքների մշակում՝ «Սևանա լճի էվտրոֆացման	ՀՀ ԳԱԱ Սևանա լճի պահպանության փորձագիտական հանձնաժողով (համաձայնությամբ)	ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարություն		Հայաստանի Հանրապետության օրենքով չարգելված միջոցների հաշվին

	համապարփակ ծրագրերի մշակում	մեխանիզմների գնահատում և «ծաղկման» երևույթների դեմ պայքարի մեթոդների մշակում» ծրագիր	ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնությամբ)			
--	--------------------------------	---	--	--	--	--

ՍԵՎԱՆԱ ԼՃՈՒՄ ՁԿԱՆ ԵՎ ԽԵՑԳԵՏՆԻ ԱՐԴՅՈՒՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՐՍԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՌԱՎԵԼԱԳՈՒՅՆ ՉԱՓԱՔԱՆԱԿՆԵՐԸ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՈՐՍԻ ՈՐԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ				
NN ը/կ	Չկան և խեցգեղանի տեսակը	Չկնորսության թույլատրելի առավել քանակություն (տոննա)	Չկնորսության համար թույլատրելի չափսեր և քաշը միավորի համար (սմ/գրամ)	Չվաղորման /բազմացման ժամանակահատվածը
1.	Սիգ	-	-	-
2.	Կարաս	-	-	-
3.	Խեցգետին	-	-	-
<i>Ընդհանուր պահանջներ</i>				
4.	Սիգ ձկնատեսակի որսն իրականացվում է Սևանա լճի ամբողջ տարածքով, ափից առնվազն 500 մ հեռավորության վրա:			
5.	Սիգի արդյունագործական որսն իրականացվում է դնովի ցանցերով (ցանցավանդակի կառուցողական քայլի չափը 40 մմ և ավելի):			
6.	Արգելվում է որսն իրականացնել հանգուցային, արտադրված մեքենայական կամ ձեռքի միջոցով, սինթետիկ նեյլոնե կամ այլ պոլիամիդային մանրաթելերից, թելի տրամագիծը 0.5 մմ-ից պակաս և ցանցավանդակի չափը 80 մմ-ից պակաս (ցանցավանդակի կառուցողական քայլի չափը 40 մմ-ից պակաս) ձկնորսական ոտկաններով (ցանցեր):			
7.	Սևանա լճում կենդանական պաշարների օգտագործման մասին պայմանագրերի գործողության ժամկետ սահմանել ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի ուսումնասիրությունների արդյունքում ձեռք բերված տվյալների համաձայն:			

